

A Galpert Fiúk Szüleikkel

Én és a családom: én baloldalt ülök, mellettem a férjem, és mögöttünk áll a két fiunk, balra Pjotr, jobbra Jurij. A kép 1967-ben készült, Ungváron. Pjotr 1951-ben született. A zsidó neve Pinkász, apám apai nagyapja után neveztük el így. Jurij 1955-ben született. A fiainkat úgy neveltük, ahogy a szovjet gyerekeket nevelték. Kisdobosok, úttörők, komszomoltagok voltak. Orosz iskolában tanultak. Otthon magyarul beszéltünk, de magyarul nagyon rosszul tudnak, bár tudnak beszélni magyarul, ha muszáj. Ezenkívül még angolul tanultak mindketten. A jiddist a családban gyakorlatilag nem használjuk. Egyáltalán nem! De ők tudtak a zsidó hagyományokról. A zsidó ünnepeket sohasem felejtettük el, de nem tartottuk őket. Zsidó ünnepeken elmeséltük a gyerekeinknek, hogy miről szólnak ezek az ünnepek. Megmutattuk nekik, milyen játékokat játszottunk mi annak idején. Hagyományos zsidó ételeket főztem. Nagyon gyakran készítettem töltött halat, a gyerekeim imádták. Szombaton húsleveszt főztem. Sóletet is sokszor csináltam, ezt a mai napig szeretik a gyerekeim. Így hát próbáltuk a gyerekeinket a zsidó hagyományokra megtanítani, amennyire csak tőlünk tellett. A gyerekeim pontosan tudták, hogy mi az a Ros Hásáná, hogy böjtölni kell Ros Hásáná előtt [Ros Hásáná előtt nem kell böjtölni, viszont Ros Hásáná utáni els nap Gedalja böjtje, amely egy kisböjt, napfelkeltétől napnyugtáig tart. - A szerk.] és Jom Kipurkor, és akkor az Isten minden bűnödöt megbocsátja. De mi otthon nem böjtöltünk. Elmeséltük a gyerekeknek, hogyan néz ki a szédereste. Mi mindezt tudtuk, hiszen mi ebben nőttünk föl, ebben éltünk. Amikor már nagyok voltak, főztem nekik Ros Hásánakor ebédet cimesszel, hallal, mindennel, ami kell hozzá. Úgy gondolom, hogy a lelkiismeretem tiszta lehet: átadtam a fiaimnak a zsidó tradíciókat, azt, amit tudniuk kell. Aztán hogy hogyan élnek, az már az ő dolguk. Nem mondom, hogy mi nagyon beléjük tápláltuk volna a vallásos gondolatokat, de igyekeztünk, hogy megismerjék a hagyományokat. A legfontosabb pedig az, hogy ők mindezt nagyon szeretik. Az iskola befejezése után Pjotr Leningrádba ment, fölvételizett az egyetemre. Ezekben az években tombolt az antiszemitizmus, és én nem akartam, hogy a fiamat ez érintse. Oroszországban az antiszemitizmus nem volt olyan erős, mint Ukrajnában. Pjotr ezüstéremmel végezte el az iskolát [a

tízosztályos iskolát], sok diákolimpia győztese volt. Lehet, hogy ez is közrejátszott abban, hogy fölvegyék a leningrádi műszaki egyetem mérnök-fizikus karára. Nagyon szeretett zsidó íróktól olvasni. Van nekünk Sólem Aléhem, mindet nagy élvezettel olvasta. Általában véve, Pjotr nagy tudású, művelt ember. Az egyetem elvégzése után Ungvárra irányították, a műszergyárban lett mérnök. A peresztrojka során, az 1980-as évek végén bezárt a gyár. A fiam egy internetes cégnél helyezkedett el. Későn házasodott, egy kolléganőjét vette el, aki elektromérnök. Gyermekük nincs. A fiamnak van egy barátja, aki kivándorolt Németországba, és rávette, hogy menjen oda. Természetesen mi azt szeretnénk, ha a fiunk a közelünkben lenne, de ő dönti el, hogyan alakítja az életét. Most a feleségével Frankfurt am Mainban él, a Siemens cég tanfolyamára jár. Miután befejezi, állást kap a cégnél. A kisebbik fiunk, Jurij a Ivovi műszaki egyetem villamosmérnöki karát végezte el. Egy ideig a műszergyárban dolgozott, most pedig a Heszednél van. Jurij is nő, van egy fia, Filip, aki 1976-ban született, ő a mi egyetlen unokánk. Jurij a bátyám után nevezte el Filipnek. Egyik fiunk felesége sem zsidó, de mindketten boldogok a házasságukban, egy anyának pedig ez a fontos.